

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪРХОВНА КАСАЦИОННА ПРОКУРАТУРА ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР

№I-1557/2014 г.
София, 14.06 2016 г.

ДО
Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

На Ваш изх. № 04-00-26/01.06.2016 г.

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Проект на Закон изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИДЗСВ)

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАХАРИЕВА,

По повод Ваше искане и след проведено обсъждане, вкл. и на обобщени мнения на териториалните прокуратури и на отделни колеги, Ви представям становище на Прокуратурата на Република България (ПРБ) в съгласувателната процедура по Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.

ПРБ съгласува по принцип проекта и подкрепя законодателната инициатива, чиято основна цел е да доразвие уредбата на ЗСВ в съответствие с измененията в Конституцията, отнасящи се до съдебната власт. Положително се оценяват предложенията за децентрализация на прокуратурата, за реализиране на почтени и справедливи атестационни и конкурсни процедури, предвидимо кариерно израстване и създаване на допълнителни гаранции за индивидуалната независимост на прокурорите и следователите при изпълнение на правомощията им.

За да подпомогнем съгласувателната процедура, сочим конкретни бележки, които могат да бъдат обособени в няколко категории.

3/16

I. Уредба на общите събрания на органите на съдебната власт, статут на съдиите, прокурорите и следователите и административните ръководители

1. Неприемливи и нерационални са ограничителните изисквания за избор на заместници на административните ръководители (чл. 169, ал. 2). Промяната спрямо първоначалния проект – само по изключение да се допуска назначаване за административен ръководител на кандидат от по-ниско ниво на орган на съдебната власт¹, следва да се приложи и за заместниците. От първостепенно значение са управленските и организационни качества на кандидата, а условието той вече да е назначен на длъжност съдия, прокурор или следовател в орган на съдебната власт от същата степен, ще ограничи възможностите да се избере най-подходящият кандидат за съответната позиция и формиране на ръководен екип. Необяснимо е поставянето на по-високи изисквания към заместниците в сравнение с тези към административните ръководители – конкретно наличие на придобит статут на несменяемост. Намираме за достатъчно кандидатите за заместници да отговарят на изискванията за административен ръководител.

2. Следва да се укрепи принципът, че административен ръководител или негов заместник, след като загубят това си качество, но продължат да бъдат магистрати и не са понижени в длъжност, остават съдии или прокурори в органа на съдебната власт, който са ръководили (чл. 169, ал. 5 и § 190), вместо това да се свързва само със заварените случаи. Когато към момента на назначаването им на ръководна длъжност са заемали длъжност в по-висок по степен орган на съдебната власт, трябва да им бъде гарантирана възможност да се върнат на по-рано заеманата длъжност.

3. Критики търпи чл.169, ал.4, който предвижда предложение за назначаване на административни ръководители в системата на прокуратурата да се прави само от министъра на правосъдието и от самия кандидат за длъжността. Текстът застрашава независимостта на прокуратурата, защото силно ограничава възможностите за номинации, не е в унисон с предходната алинея, уреждаща реда за номиниране на административни ръководители в съдилищата, както и е в противоречие с общите принципи в чл. 38 и чл. 136, ал. 4.

Действително, принципите на съдийското самоуправление не са приложими за прокуратурата², но предвид основното положение по чл. 136, ал. 4, че при упражняване на функциите си всеки административен ръководител е подчинен на главния прокурор и на по-горестоящите от него ръководители, следва да се предвиди възможност за тях да правят предложения за назначаване (съответно на

¹ С предложеното последно изречение на чл. 169, ал.1 ЗСВ.

² Поради различната структура, обуславяща включително обстоятелството, че в системата на прокуратурата няма общи събрания в смисъла, в който съществуват в съдилищата

административни ръководители на прокуратури в своя район³, а главният прокурор – за ръководители на всички нива прокуратури).

Подчертаваме, че **чл. 169 ал. 4** е в противоречие с чл. 38 ал. 2, определящ лицата, които могат да правят предложение за назначаване на административни ръководители и заместници. Съгласно чл. 38 ал. 2 вр. ал. 1 т. 3 (ДВ бр. 28 от 2016 г.), предложения до Комисията по атестиране се правят от заинтересования съдия, прокурор или следовател и от съответния административен ръководител. Наложително е да се постигне синхрон на чл. 38 с чл. 169 ал. 4, като така вкл. ще се намери нормативно разрешение и относно съдийското самоуправление – решенията на общите събрания за предлагане на кандидат ще могат да бъдат внасяни от съответния административен ръководител.

4. Подкрепяме законодателната идея за разумно ограничаване и прилагане по изключение на института на командироването. Коректно е да посочим, че според част от колегите, въвеждането в **чл.227, ал.1** на максимален шестмесечен срок за командироване на магистрати в рамките на една календарна година без възможност за повторно командироване в същия орган на съдебната власт, може да създаде сериозни затруднения⁴. Намира се, че институтът на командироване би могъл да се приложи единствено в случаи, когато е налице трайно възпрепятстване магистрат на титулярна позиция да изпълнява длъжността (чл.81, ал.1, чл.87, ал.1, чл.94, ал.1, чл.107, ал.1, чл.115, ал.1, чл.147, ал.1). Така командироването може да трае до отпадане на тези причини и да не бъде обвързвано със законово определен срок.

Текстът на **чл.227 ал. 6** следва да бъде редакционно прецизиран, т.к. не става ясно в събранията на кой точно орган (в който е командирован или от който е командирован) не участва магистрата. Предлагаме изрично да се посочи, че той участва в събранията на органа, където е назначен, а не където е командирован.

5. Отстраняването от длъжност по **чл. 230** правилно се свързва само с положението на обвиняем и се ограничава по срок в досъдебната фаза. Не е ясно уредена в **ал.3** възможността отстраненият магистрат да иска възстановяването си на длъжност „при промяна на обстоятелствата по ал.1“. Промяната означава загуба на качеството обвиняем, т.е. приключване на наказателното производство, което само по себе си е предпоставка решението за временно отстраняване да престане да действа. Ако се има предвид друга промяна, несвързана със загуба на качеството обвиняем/подсъдим, то възстановяването би било несъвместимо с императивния характер на нормата на ал.1.

³ Такава възможност бе предвидена в първоначално представения за обществено обсъждане проект, но по необясними причини е отпаднала.

⁴ Според тях това би се изразило в намаляване на мотивацията за срочно приключване на досъдебните производства, скъсяване на хоризонта на планиране по делата, наблюдавани от командированите прокурори до предела на срока за командироване и честа смяна на наблюдаващия прокурор.

Проектът предвижда отказът на колегията на ВСС да възстанови отстранения при промяна на обстоятелствата да се обжалва по реда на АПК, което не е удачно. По-правилно е в ЗСВ да се регламентира обжалване пред ВАС или да се препрати към вече уредена в този закон процедура по обжалване на решение на ВСС.

II. Прокуратура

Законопроектът дава адекватна уредба на конституционно уредената структура на прокуратурата, правомощията на главния прокурор и на административните ръководители на прокуратури, както и на прокурорските функции. Положително е становището ни по предложенията за определяне на единна структура на прокуратурата, за ясно отграничаване на функциите на ръководителите по административно-организационно ръководство от същинските им магистратски функции, както и относно подробната уредба за отчетност на главния прокурор. По този начин е даден израз на идеята за повече гаранции за независимостта на отделните прокурори и за по-голяма управленска и организационна самостоятелност на прокуратурите.

1. Тази идея би могла да намери и допълнително развитие, като на административните ръководители на районните прокуратури се дадат собствени правомощия при разрешаване на отпуски на магистратите от тези прокуратури в **чл. 338, т.11** (по начина, по който е предвидено за председателите на районните съдилища и за всички останали административни ръководители на органи на съдебна власт над районно ниво).

2. Споделяме идеята за създаване на система от гаранции за ненамеса във вътрешното убеждение на прокурорите и изрична регламентация на възможността горестоящият прокурор да дава само мотивирани писмени указания по прилагането на закона.

Подкрепяме разбирането, че **чл. 213 НПК (§ 208 т. 2 от ПЗР)** следва да претърпи промени в насока отпадане възможността на горестоящия прокурор да разпорежда на прокурор от по-ниска по степен прокуратура да образува досъдебно производство. За да се внесе пълна яснота относно правата на пострадалия или неговите наследници, ощетеното юридическо лице и на лицето, направило съобщението⁵, следва да се обмисли изрично посочване на правото да обжалват постановленията за отказ – или чрез препращане към чл. 200 НПК, или с допълване на сегашната ал. 1 на чл. 213 НПК със следното второ изречение: *„Постановлението подлежи на обжалване пред по-горестоящата прокуратура“*.

---

⁵ Каквито възражения бяха направени по време на обсъждането на заседание на Съвета по реформата при МП

3. Предложените **ал. 2 и ал. 5 на чл. 143** на практика се явяват разяснителни на регламента в **ал. 4**, поради което предлагаме да отпаднат. Алинея 5 не само дублира ал. 4 („при отмяна на прокурорски акт“), но и с разяснителния си характер дава основание за стеснително тълкуване на ал. 4. Конкретните действия, които следва да се извършат в пълна степен е пояснено с изрази „писмени и мотивирани указания“.

4. Предлагаме редакционна промяна на **ал. 6 на чл. 143**, която е с граматически характер, тъй като тази алинея има две самостоятелни предложения: „*Прокурорът, получил указанията по ал. 3, предл. 2 и по ал. 4 може да направи възражение срещу тях пред по-горепостоящата прокуратура*“.

5. Предлаганата разпоредба на **чл. 145 ал. 2**, предизвиква противоречиви реакции и оценки при вътрешното за ПРБ обсъждане. Споделя се заложеното в проекта разбиране относно необходимостта от запазване към момента на предварителната проверка⁶ и се приема положително идеята за регламентиране на сроковете⁷.

В същото време някои териториални прокуратури сочат, че определеният срок (два месеца плюс един месец удължаване) в редица случаи ще е недостатъчен - когато се възлага провеждане на проверки и ревизии от специализирани органи, чиито срокове имат уредба в съответните процесуални закони (напр. ДОПК), която позволява те да продължат повече от два или три месеца.

Неяснотите относно характера на този срок (инструктивен, преклузивен, препоръчителен) и съобразяването с най-честата кауза на проверката по чл. 145, ал.2 ЗСВ – да се съберат достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер, за да се задоволи едно от задължителните условия за образуване на досъдебно производство, водят до предложение да се обмисли удължаване на срока от административния ръководител на прокуратурата или обвързването му само с проверките, които прокурорът прави лично.

Проектът не е развил последиците във връзка със срока в следните три направления: какъв срок тече при отмяна на прокурорския акт, с който преписката е решена (предлагаме създаване на нова ал. 3 с текст: „*при отмяна на постановление на прокурора започва да тече нов срок по чл. 145 ал. 2*“); какъв срок тече при решаване на преписката с постановление за изпращане по компетентност

---

⁶ Изрично сочим, че по принцип идеята за пълно отпадане на предварителните проверки **не се отхвърля**, но се подчертава, че реализираното ѝ изисква задълбочен комплексен подход, кореспондираща промяна в други закони (НПК, ЗМВР и др.) и внимателно разписване, което трябва да бъде направено като самостоятелен законопроект, а не във връзка със ЗИДЗСВ. В този смисъл, ако в бъдеще се прецени, че предпроцесуалната дейност трябва да се премахне, изразяваме готовност да участваме с експертни предложения.

⁷ В този смисъл следва да се обмисли евентуално нова редакция на чл. 307, ал.3, т.1 ЗСВ, която въвежда дисциплинарното нарушение „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“. За решаване на преписките, по които са възложени проверки по чл. 145, ал.2 ЗСВ, сроковете за произнасяне ще са уредени в устройствен, а не в процесуален закон, затова обвързването на състава на дисциплинарното нарушение с неспазването на сроковете и по ЗСВ се разглежда по-скоро като необходимост.

(предлагаме подобно разрешение) и какви са правомощията на прокурора за преодоляване бездействие на органа, на който е възложена проверката (при изтичане на определения срок и при неизяснени факти и обстоятелства). Следва да се прецени необходимост от разписване в ЗСВ на задължение за главния прокурор да издаде правила за осъществяване дейността на прокурорите по предварителните проверки.

6. Предлагаме в **чл. 145 ал. 6, изр. 2** да се добави изразът „*ако това е предвидено със закон*“. Аргументът е, че спиране е предвидено изрично в чл. 146 ал. 2 т. 3 при осъществяване на надзора върху изпълнение на наказанията. Законодателят е възприел принципът, че самото оспорване на незаконосъобразни актове спира изпълнението им⁸. За това съществуващото общо правомощие на прокурора да спира изпълнение на атакувания незаконосъобразен акт е допустимо само ако е изрично предвидено със закон.

7. Предлагаме редакционна промяна в **чл. 147 ал. 1**, като изключението въведено с второто изречение на т. 1 б. „в“ се заложи в основната норма на ал. 1, която да добие следната редакция: „*В прокуратурата командироването се извършва по реда и при условията на чл. 227, при необходимост когато прокурор от съответната прокуратура е възпрепятстван да изпълнява длъжността си, а по изключение – и на налична свободна длъжност, както следва:*“

Чл. 147 ал. 4 търпи редакционно допълнение с препратка към съответна предходна алинея на същия текст, а именно: „*по реда на ал. 1, т. 1 и т. 2*“.

Атестиране, несменяемост и конкурси

Правилно проектът отчита необходимостта от законосъобразна, прозрачна и справедлива процедура за кадрови подбор, кариерно израстване и атестиране на работата на магистратите.

1. Като се има предвид, че атестирането ще обслужва преимуществено кариерното израстване⁹, приветстваме развитата в **чл. 197, ал. 5** идея за извънредно атестиране като средство за поддържане на висока професионална мотивация на магистратите. Предлагаме в **т. 3 на ал. 5**, наред с ИВСС да се предвиди възможност извънредното атестиране да се извършва и по предложение на административен ръководител¹⁰ при данни за трайно влошаване на качеството на работа на магистрата.

⁸ Напр. чл. 90 ал. 1 АПК и чл. 166 ал. 1 АПК

⁹ Видно от мотивите атестирането няма за цел да дава периодична оценка на качеството на работа, ако магистратът не търпи кариерно развитие, не смятаме за удачно атестиране на магистрат изобщо да не се провежда за твърде дълги периоди на професионална изява – след като е получил „две поредни последователни“ положителни атестации, ако остане в същия орган на съдебната власт (**чл. 196, ал.1, т.3**)

¹⁰ Достатъчно гаранции срещу доводи за евентуална злоупотреба би дало овластяването с това правомощие на административен ръководител на по-горестоящ орган на съдебната власт.

2. Специфичните критерии за атестиране на прокурор в **чл. 199, ал.2, т.4** са уредени само през призмата на резултатите от съдебното производство¹¹. Това не е достатъчно, за да обхване цялостната дейност, от която могат да се правят изводи за качеството на прокурорската работа. Такива могат да следват от резултатите от инстанционния и служебния контрол върху постановени прокурорски актове, които не подлежат на съдебен контрол, както и от произнасяния на прокурора, които не стигат до съд (напр. с отказ да се образува досъдебно производство, необжалвани постановления за прекратяване и спиране на наказателното производство). Само по себе си възвеждането като критерий на броя на уважените протести трябва да се обмисли внимателно, защото ако се свърже със своеобразно изследване на съотношението уважени – неуважени протести, може да има за последица евентуална процесуална пасивност¹².

Текстът търпи и редакционна критика по отношение на израза *“окончателни съдебни актове за връщане на делата за допълнително разследване”*, който не е съобразен с процесуалния закон и е удачно да бъде заменен с *„окончателните съдебни актове за връщане на делата за отстраняване на процесуални нарушения“*.

3. Изборът на конкурсна комисия при повеждане на конкурс за първоначално назначаване по **чл. 183, ал.2** предвижда общи събрания на магистратите на апелативно ниво и окръжно ниво. Въпреки направените промени спрямо първоначалния проект, в **т. 6** продължава да е налице пример за непоследователно използване на понятието *„общо събрание“*. За пореден път сочим, че то се свързва не само с конкретните съдилища по раздели III – VII на Глава четвърта от ЗСВ и с техните колективни органи по осъществяване на съдийско самоуправление, но вече и с общи форуми на окръжни съдилища и на апелативни съдилища. Конкретно за НСлС (**т. 6 на ал. 2 на чл. 183**) няма орган, наречен *„общо събрание“* и предлагаме да се използва израз, близък до тези на коректно включените в проектонормите на чл. 183, ал. 2 т. 4 и 5 *„събрание на следователите“*.

4. **Чл. 187** предлага промени, които целят бързо изпълнение на решенията на ВСС във връзка с проведен конкурс за първоначално назначаване, което се приветства. Заедно с това, в **ал.1** е предвидено, че жалбата не спира изпълнението, освен ако съдът реши друго. Тази уредба създава рискове за правната сигурност, т.к. при отмяна на изпълнено решение на ВСС ще се постави под въпрос

---

¹¹ Въвеждайки като специфичен критерий по т.4 само окончателните съдебни актове, постановени по внесени от атестирания прокурор обвинителни актове или постановления за освобождаване от наказателна отговорност, проектът пропуска другите актове, с които прокурорът сезира съда – протести, предложения, искания.

¹² Прокурорите биха се въздържали от упражняване на правомощията си да протестираат онези съдебни актове, които смятат за неправилни, за да не влошат въпросното съотношение.

легитимността на извършени действия, промени в статута, постановени актове и т.н. В интерес на правната сигурност е да се изпълняват само влезлите в сила кадрови решения на ВСС. Казаното важи в пълна степен и за решенията по **чл. 191а, ал.2** при конкурс за повишаване и преместване, които също се обжалват по реда на чл. 187.

5. Измененията и допълненията в **чл. 189 – 193** при конкурсите за повишаване и преместване повдигат въпроси от териториалните прокуратури, като напр. дали деветмесечният срок по **чл. 193, ал.6**, в който резултатите от проведен конкурс могат да имат известен „отложен“ ефект, няма да привилегирова неklasирани участници във вече проведения конкурс с оценка над 5.00 спрямо тези потенциални кандидати за нов конкурс, които не са участвали или не са могли да участват в предходния.

Като проблем се сочи липсата на яснота как се разпределят кандидатите при две отделни класирания (на кандидатите за преместване и на кандидатите за повишаване) в рамките на един и същ орган на съдебната власт. Твърди се, че не е видим начинът, по който ще се разпределят квотите за заемане чрез конкурс за преместване и чрез конкурс за повишаване (която трябва да е за 80% съгласно предлаганата нова редакция на чл. 188, ал.1) във всяка отделна прокуратура или съд, ако те са на най-ниското районно ниво и ако свободните длъжности са малко на брой и прилагането на тези квоти не дава цели числа.

6. Неясна и противоречива е уредбата на **индивидуалните планове** за професионално развитие. Терминът се среща на три места в законопроекта (**чл.30а, ал.2, чл.204а, ал.5** и в **чл.325, ал.2-5**) без да предлага легално определение. Нещо повече, в чл. 209, ал. 2 са употребени изразите „индивидуален план за обучение“ и „план за развитие“, които вероятно имат различно съдържание.

Докато в чл. 30а, ал.2 това не е проблем, такъв възниква в чл. 204а ал. 5 и чл. 325 ал. 2-5, които предвиждат две различни приложения на един и същ институт в рамките на различни процедури. В чл. 325 индивидуални планове са алтернатива на дисциплинарното наказание, докато по чл.204а не е съвсем ясна ролята им в процедурата по атестиране. Не е конкретизирано дали изпълнението им има за цел само преодоляване на дефицити в професионалната подготовка на атестираните магистрат или е условие и възможност той да получава по-висока оценка при атестирането¹³.

7. Част от териториалните прокуратури са на мнение, че прокурорските помощници следва да продължат да се назначават и на окръжно и районно ниво, заради високата натовареност на тези нива. Оспорва се като вътрешно противоречива формулировката на **чл. 246а, ал. 2, изр. 2-ро**: в изречение 1-во е

---

¹³ Това не се пояснява и от мотивите към законопроекта, където е записано, че индивидуалните планове за лично развитие, включени в процедурата по атестиране представляват подкрепящ инструментариум за стимулиране развитието на човешкия ресурс.

посочена основната функция на прокурорските помощници – да подпомагат прокурорите и административния ръководител в тяхната работа, поради което те могат поначало да изготвят само проекти за прокурорски актове, а в същото време се изключва изготвянето на проект на „актове по същество“.

Дисциплинарна отговорност

Предлагаме **чл. 312 ал. 1 т. 2** да се промени в следния смисъл: „*т. 2. всеки висшестоящ административен ръководител*“ (т.е. да се запази досегашната редакция), с довод, че не следва да има ограничение на възможността по-горестоящ ръководител да инициира образуване на дисциплинарно производство. Ако даден ръководител счете, че не трябва да реализира това свое правомощие, това ще може да се извърши по-горестоящ ръководител. Конкретно за системата на прокуратурата предложената разпоредба ще е в синхрон с чл. 136, ал. 4.

Висш съдебен съвет

В **чл. 28, ал.1** неправилно е посочено, че досегашният текст става ал.2, тъй като в т.2 от § 2 е отразено, че се създава нова ал.2. Следователно досегашният текст на чл. 28 става ал.1. При предлаганите заличавания на думи в тази ал.1 задължително в оставащия текст „се възстановява на длъжност съдия, прокурор или следовател, заеманата преди избора“ трябва да придобие следната редакция: „се възстановява на длъжността съдия, прокурор или следовател, заемана преди избора.“

Правомощията на ИВСС

1. Добавянето в **чл. 54** на ново правомощие „проверява работата по делата“, според част от прокуратурите, надхвърля конституционно възложените на ИВСС функции в чл.132а, ал.6 от КРБ и нарушава конституционната забрана за засягане независимостта на органите на съдебната власт, особено по предвидения в б. „в“ на т. 3 неясен критерий, поставящ въпроса кои са тези очевидни нарушения, които не са груби и обратно.

С оглед сега съществуващите правомощия в т.1, 2 и 3 на ал.1 от чл.54, така добавеното правомощие може да се отнася само до оценка на качеството на работата по делата, което е въпрос, решаван при инстанционния контрол, предвиден в законите. С такова правомощие не разполага дори Пленумът на ВСС, който видно от чл. 30, т.4, само изслушва и приема годишните доклади по прилагането на закона.

Същото важи и за критерия, предвиден в б. „б“ на т.3, който се предлага да отпадне, тъй като на практика води до проверка по същество на съдебните актове и на актовете на прокурорите и следователите. Допълнителен довод, че новото правомощие се отнася до оценка на качеството на работата на магистратите по

делата, е и предвидената с в чл.197, ал.5, т.3 възможност ИВСС да прави мотивирано предложение.

2. Предлаганите в т.1 и 2 на ал. 3 от **чл. 44** приложения са същите като посочените в чл.19, ал.3 т.1 и 2, поради което и за законодателна икономия би могло да се препрати към тях като редакцията на изречение 2-ро в ал.3 стане: „*Към предложенията се прилагат документите по чл.19, ал.3 т.1 и 2.*“

3. Разпоредбата на **чл.175к, ал.3** е формулирана по начин, че надхвърля рамките на възложената от КРБ проверка за независимост. На първо място, според предложената норма следва, че се **проверява независимостта** при решаването на делата и преписките, а не както повелява чл. 132а, ал. 6 КРБ „установяване на действия., свързани с **нарушаване на независимостта** на съдиите, прокурорите и следователите“. В предложената редакция, винаги ще се касае за проверка на евентуални престъпления по служба или против правосъдието, а ИВСС не е орган на досъдебното производство.

На следващо място, употребеният глагол „*упражнява*“ не е съгласуван с последната пояснителна част от изречението, в която се уточнява възможен източник на влияние или натиск извън самия магистрат, на които той се поддава.

Други

1. Съдебни заседатели.

Законопроектът си поставя за цел да гарантира реално участие на гражданското общество при повишени стандарти за прозрачност и отчетност, поради което споделяме идеите в предлаганите нови разпоредби на глава четвърта. Поддържаме изразеното и преди това мнение¹⁴, че ограничаването на възможностите за политическо влияние трудно може да бъде осъществено, след като изборът на съдебни заседатели ще продължи да се извършва въз основа на селекция, направена от политически доминиран орган, каквито са общинските съвети.

При уредбата на изискванията към съдебните заседатели в **чл. 67, ал.1 т.1** се допуска за съдебен заседател да бъде избрано лице на възраст до 68 години с мандат от 3 години, което се намира за несъответно на пределната възраст на професионалните съдии и трудно може да бъде отстоявано.

2. Тълкувателна дейност.

Възражения търпи законодателната идея за отклоняване на допуснати до разглеждане на основание призната противоречива или неправилна съдебна практика (**чл. 129б ЗСВ**) поради непостигане на мнозинство. Това би създавало условие за абдикиране на върховните съдилища от тълкувателната дейност за

¹⁴ Становище на ПРБ по ЗИДЗСВ, изпратено на Министъра на правосъдието и на ВСС с Изх. № 1876/28.07.2015 г.

уеднаквяване на съдебната практика и не може да бъде компенсирано с предвидената възможност въпросите да бъдат поставени на ново разглеждане не по-рано от три месеца след отклоняване на предишното разглеждане.

III. Редакционни бележки

1. Необходимо е в **чл. 391, ал. 3, т. 3** думите „и на защитени лица - при условията и по реда на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство“ да бъдат заличени. Съгласно § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗЗЛЗВНП (обн. ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.), с влизане на закона в сила, специализираният отдел „Бюро по защита“ в ГД „Охрана“ се преобразува в Бюро по защита към главния прокурор. То осъществява пряко свързани с гарантиране сигурността на участниците в наказателни производства и обслужващи работата на органите на съдебната система по наказателни дела, дейности, каквито са изпълнението на Програмата за защита на застрашени лица по ЗЗЛЗВНП и изпълнението на временните мерки за защита на застрашени свидетели и лица, техни низходящи, възходящи, братя, сестри, съпруг и лица, с които те са в особени близки отношения по НПК.

2. Новата **ал.12 на чл.164** повтаря и разширява обхвата на сегашната ал.9, която става ал.10. Предлагаме да се запише, че сегашната ал.9 става ал.10 и се изменя, като се впише текстът на предлаганата ал.12.

3. Посоченото в **чл.307 ал.5, т.1** препращане към **чл.143, ал.4** е неточно, тъй като тази разпоредба не предвижда контрол за административен ръководител, а регламентира правомощията за даване на указания при отмяна на прокурорски акт. Объркването при препращането идва от това, че съгласно § 64, т.3 досегашната ал.3 на чл.143 става ал.4 и се създават и ал. 5 и 6. Сега съществуващата ал.4, предвиждаща соченият в чл.307, ал.5, т.1 контрол за административен ръководител, е изпусната при номерацията. Отстраняването на пропуска и обезпечаването на приложението на разпоредбата на чл.307, ал.5, т.1 следва да стане като в § 64 след т.3 се постави т.4 със съдържание: „*Досегашната ал.4 става ал.5.*“, след която в т.5 се посочи създаването на нови алинеи 6 и 7.

4. С оглед предлаганото с измененията принципно решение в § 44, т.1 (**чл. 112, ал. 1, изречение 2-ро**) и в § 49, т.1 (**чл.120, ал.1, изречение 2-ро**), че командированите съдии участват с право на глас в Общото събрание на съответната колегия при „издаването“¹⁵ на тълкувателни решения, считаме за удачно в § 52 да се включи същото разрешение в чл.124, ал.2 и относно приемането на тълкувателните постановления. Това може да се постигне, като в ал.2 на чл. 124 след думите „на двете съдилища“ се постави запетая и се добави изразът „*включително командированите*“. Внасянето на такава яснота чрез еднакво

¹⁵ Правилно е да се впише „приемането“, вместо „издаването“ – чл. 124 ЗСВ.

законодателно решение относно гласуването на командированите съдии при приемане и на тълкувателни решения, и на тълкувателни постановления, ще преодолее спорни моменти при прилагане на чл.129б. Участието на командированите съдии в Пленума на ВКС и в Пленума на ВАС следва изрично да се отрази и в новата ал. 6 на чл. 227 (§ 116, т.4), понеже в сегашния си вид тя създава впечатление за противоречие с чл. 112, ал.1 и чл. 120, ал.1 ЗСВ.

5. Неправилно в чл.28, ал.1 е посочено, че досегашният текст става ал.2, тъй като в т.2 от § 2 е отразено, че се създава нова ал.2. Следователно досегашният текст на чл.28 става ал.1. При предлаганите заличавания на думи в тази ал.1 задължително в оставащия текст „се възстановява на длъжност съдия, прокурор или следовател, заеманата преди избора“ трябва да претърпи най-малко промени в членуването, за да се съгласува изречението.

6. В чл. 297, ал. 4 и ал. 5 ЗСВ препращането към ал.1 е неправилно. Очевидно идеята е била да се препрати към т.1 и т.2 от ал.2 на същия текст, които урежда наставничеството и стажуването при наставник на стажант-юристите.

7. За незаконосъобразно се намира ограничението на текста на чл. 300 ал. 3 от проекта за явяване на изпит до три пъти. Без да се разпише ред за придобиване на право за следващо явяване на изпит за правоспособност, когато се касае за лице, завършило съответната образователна квалификационна степен, с положени държани изпити при нормативно определени изисквания за провеждане на обучението, не е приемливо да се ограничава завинаги правото за придобиване на правоспособност, на лице, изчерпало трите възможни явявания. Неясно остава дали в подобен случай стажант – юристът трябва да започне образованието си наново за да придобие ново право на явяване на изпит за правоспособност. Допълнително се поставя въпросът дали ЗСВ може да създаде подобна регулация в сферата на висшето образование.

Надявам се направените бележки да са от полза за Вашата работа.

С УВАЖЕНИЕ,

Пенка Богданова
Заместник на главния прокурор при ВКП